

K Ericksonovi jednou přišla jednadvacetiletá dívka a řekla, že ⁷² potřebuje pomoc - chce mít manžela a děti, ale nikdy s nikým nechodila a má pocit, že je beznadějný případ odsouzený být starou pannou. „Jsem příliš méněcenná na to, abych žila,“ tvrdila. „Nemám přátele, žiji sama a jsem moc škaredá, takže se

nevdám. Říkala jsem si, že zajdu za psychiatrem, ještě než spáchám sebevraždu. Zkusím to u vás tři měsíce, a když se to nelepší, tak to skončím.“

Dívka pracovala jako sekretářka ve stavební firmě a neměla žádný společenský život. Nikdy neměla schůzku. Jen jeden kolega z kanceláře se objevil u fontánky s pitnou vodou vždy, když tam byla ona; líbil se jí a ona se možná líbila jemu, ale neví-mala si ho a nikdy s ním nepromluvila. Rodiče jí už zemřeli a bydlela sama.

Byla hezká, ale uměla se udělat značně nepřitažlivou; neče-sala se, měla halenku, která se nehodila k sukni, sukni měla na-trženou a boty okopané a špinavé. Podle jejího názoru byla její hlavní tělesnou vadou mezera mezi předními zuby, proto si při mluvení zakrývala ústa. Byla to asi třímilimetrová mezera, nijak ošklivá. V podstatě to s tím děvčetem šlo hodně z kopce; pláno-valo sebevraždu, cítilo se bezmocné a bránilo se všemu, co by mu mohlo pomoci dosáhnout cíle, čili vdát se a mít děti.

Erickson k tomuto problému přistoupil dvěma podstatnými intervencemi. Navrhl dívce, aby si alespoň naposledy užila, je-li situace tak beznadějná. Naposledy by si povyrazila, vybrala si naspořené peníze z banky a utratila je. Měla jít do nějakého obchodu, kde by jí prodavačka pomohla vybrat vkusné obleče-ní, a pak do nějakého salónu krásy ke kadeřnici. Dívka byla ochotna na návrh přistoupit, protože nešlo o zdokonalování se - a naposledy si užít zapadalo do její koncepce.

Pak dostala za úkol jít domů a tam se v koupelně naučit me-zerou mezi předními zuby stříkat vodou, dokud nedostříkne přesně na šest stop. Zdálo se jí to hloupé, ale možná i proto po-slechla a doma svědomitě trénovala.

Když koupila pěkné oblečení, byla upravená a ve stříkání vody mezerou v zubech se značně zdokonalila, Erickson jí navrhl, aby příští pondělí, až půjde do práce, provedla malý žertík. Až příště mladíka u fontánky potká, má si nabrat pusou plnou vody a střík-nout ji na něho. Pak ať se otočí a uteče pryč, ale nejdřív se má rozběhnout k němu a pak teprve utíkat pryč, jako by za ní hořelo.

Dívka takovou myšlenku nejprve odmítla. Pak si řekla, že by to mohlo být sice drsné, ale zábavné. Nakonec se rozhodla, že nápad realizuje. Stejně si chtěla naposledy povyrazit.

V pondělí šla do práce v novém oblečení a pěkně učesaná. Přišla k fontánce, nabrala do úst vodu a mladíka postříkala.

Ten řekl něco jako: „Ty malá mrcho.“ To ji rozesmálo a jak utíkala, mladík se rozběhl za ní a chytil ji. K jejímu nemalému údivu ji popadl a políbil.

Dalšího dne se dívka blížila k fontánce trochu s obavami; kolega byl schovaný za rohem a když se objevila, vyskočil a postříkal ji vodní pistolí. Dalšího dne spolu šli na večeri.

Vrátila se k Ericksonovi a vylíčila mu, co se stalo. Prohlásila, že nyní má na sebe jiný názor a byla by ráda, aby ji kriticky zhodnotil. Při hodnocení mimo jiné zdůraznil, že s ním dobře spolupracovala, že se nehezky oblékala, avšak to se již změnilo, a dříve si myslela, že má vadu chrupu, a zatím byla její mezera přínosem. Během několika měsíců poslala Ericksonovi výstřižek z novin s oznámením své svatby s oním mladíkem a o rok později obrázek jejich dítěte.

Jay Haley
Neobvyklá psychoterapie Milтона H. Ericksona

Z anglického originálu Uncommon therapy.
The psychiatric techniques of Milton H. Erickson
vydaného nakladatelstvím
W.W.Norton & company, New York-London 1973, 1986
přeložili Mgr. Dana Puková a PhDr. Juraj Barbarič
Vydalo Nakladatelství TRITON v Praze roku 2003
jako svou 474. publikaci. Vydání 1.
Odpovědný redaktor Michal Dragoun
Obálka Libor Batrla
Grafická úprava Pavel Zelenka
Sazba Petr Teichmann
Tisk: Ekon, družstvo Jihlava

ISBN 80-7254-349-0